

Süd vəzisi xərçəngi zamanı orqanqoruyucu əməliyyatların kombinə olunmuş və kompleks müalicə üsulları ilə kombinasiyası və yaşama göstəricilərinin təhlili

Quliyeva Tamara¹, Abbasova Dünya¹

Azərbaycan Tibb Universitetinin Onkologiya kafedrası¹

Giriş. Süd vəzi xərçəngi (SVX) qadın əhalisi arasında uzun müddətdir ki, aparıcı mövqedədir. Bu patologiya üzrə qadınlar arasında onkoloji xəstəliklərdən ölüm faizinə görə I yerdədir. Son zamanlar mammoqrafiyanın skrining müayinə üsulu kimi geniş istifadə olunması, xəstəliyin erkən mərhələdə aşkarlanmasına imkan yaradır. Bununla yanaşı gənc yaşlı pasiyentlərdə bu xəstəliyin intensivliyinin artması orqanqoruyucu əməliyyatların (OQƏ) geniş istifadə edilməsini çox aktual edir. Bu əməliyyatlar zamanı 2 mühüm məqama riayət etmək lazımdır: maksimal onkoloji ehtiyatlıq və orqanın estetik görüntüsünü qoruyub saxlamaq. Kimyəvi dərman müalicəsinin və radioterapiyanın protokollarının təkmilləşməsi orqanqoruyucu əməliyyatların uğurlu həyata keçməsinə geniş imkanlar açır. Xəstəliyin məhələsini, şişin molekulyar-bioloji xüsusiyyətlərini, bədləşmə dərəcəsinin nəzərə alınması, kombinə olunmuş və kompleks müalicə üsullarının istifadə edilməsi OQƏ-a düzgün xəstə seçimini təmin edir. Bu da öz növbəsində ümumi və residivsiz yaşama göstəricilərinə müsbət təsir edir.

Açar sözlər: *Süd vəzi xərçəngi, kompleks müalicə, rezidiv*

Tədqiqatın məqsədi. OQƏ-la xəstələrin onkoloji nəticələrinin (lokalregionar residivlərin tezliyi, ümumi və residivsiz yaşama göstəricilərinin) qiymətləndirilməsi.

Material və metodlar. 2016-2020-ci illərin OQƏ ilə 209 xəstənin göstəriciləri təhlil edilmişdir. Mərhələlər üzrə: 0 mərh. – 2 (0.96%), I mərh. – 89 (42.6%), IIA mərh. – 76 (36.4%), IIB mərh. – 23 (11%), IIIA mərh. – 18 (8.6%), IIIB mərh. – 1 (0.44%). Xəstələrin İHT təhlili: Lum A – 81 (38.8%), Lum B – 64 (30.6%), Her-2neo+ – 33 (15.8%), Tripl neg – 31 (14.8%). Müalicə üsullarına görə: Əməliyyat + RT + HT 36 (17.2%), əməliyyat + PKT + RT 22 (10.5%), əməliyyat + PKT + RT + HT 30 (14.4%), NPKT + əməliyyat + RT 48

(23.0%), NPKT + əməliyyat + RT + HT 49 (23.4%). NPKT 97 xəstəyə standart protokollar formatında aparılmışdır; onlardan 15 (15.5%) Lum A tip, 18 (18.5%) Lum B tip, 33 (34%) Her-2neo+, 31 (32.0%) tripl neg tip. Müxtəlif kastrasiyalar 58 (56.3%) hormon pozitiv xəstələrə aparılmışdır.

Nəticələr. Müşahidə zamanı residivlər 6 (2.8%) xəstələrdə aşkarlanmışdır. Onlardan I mərh. – 1 (0.45%), II mərh. – 4 (1.9%), III mərh. – 1 (0.45%) olmuşdur. Residivsiz yaşama göstəriciləri 97.21%, ümumi yaşama göstəriciləri 98.11% təşkil etmişdir.

Yekun. OQƏ zamanı 2.8% xəstədə rezidiv müşahidə edilmişdir. Bu xəstələrin detallı təhlili zamanı şişlərin aşağı diferensiasiyalı, infiltrativ axacaq variantda, ilkin ocağın ətrafında in situ

oqaqlarının və şişin damarları mənəzində şiş növbəsində xəstəliyin yerli progressiyasına təsir embollarının olması müşahidə edilirdi. Bu da öz göstərmişdir.